

Muutoksenhaun menettelytavat (Tako 2019)

Sisällys

1. Johdanto.....	3
2. Muutoksenhaku työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisten vakuutusten asioissa	3
2.1. Yleistä.....	3
2.2. Valitusosoitus (muutoksenhakuohje)	4
2.3. Valituksen tekeminen	5
2.4. Valituksen peruuttaminen.....	7
3. Muutoksenhakuasteet	7
3.1. Tapaturma-asoiden muutoksenhakulautakunta	7
3.2. Vakuutusosoikeus.....	8
3.3. Korkein oikeus.....	9
4. Muutoksenhaku-aika	10
5. Valitus ja lausunto (vastine).....	13
5.1. Muutoksenhakuoikeus (asianosaisuus).....	13
5.2. Lausunnon laatimisen määräaika	15
5.3. Lausunnon laatiminen	16
5.4. Itseoikaisu muutoksenhaun johdosta.....	17
5.5. Lausunnon (ja lisälausunnon) toimittaminen.....	18
5.6. Lisälausunto.....	22
6. Valituksen vireilläolon vaikutus korvauskäsittelyyn vakuutuslaitoksessa.....	23
6.1. Samasta asiasta ei uutta päätöstä vireilläoloaikana.....	23

6.2.	Väliaikaiset päätökset	23
6.3.	Ennakon maksaminen.....	24
7.	Päätöksen poistaminen (ylimääräinen muutoksenhaku)	24
8.	Muutoksenhakuasteiden päätösten käsittely.....	25
8.1.	Yleistä.....	25
8.2.	Muutoksenhakuasteen ratkaisut	26
8.2.1.	Muutoksenhakuaste hylkää asianosaisen tai vakuutuslaitoksen tekemän valituksen.....	26
8.2.2.	Muutoksenhakuaste hyväksyy valituksen ja kumoaa tai muuttaa vakuutuslaitoksen/alemman muutoksenhakuasteen päätöksen	26
8.2.3.	Muutoksenhakuaste siirtää asian vakuutuslaitokselle ensiasteena käsiteltäväksi	27
8.2.4.	Muutoksenhakuaste jättää valituksen tutkimatta	27
8.2.5.	Muutoksenhakulautakunta poistaa valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian uudelleen vakuutuslaitokselle käsiteltäväksi	28
8.3.	Päätöksen antaminen muutoksenhakuasteen ratkaisun jälkeen	28
8.4.	Muutoksenhausta aiheutuneiden kulujen korvaaminen	29
8.4.1.	Oikeudenkäyntikulut	29
8.4.2.	Suullisen käsittelyn kulut	30
8.4.3.	Viivästyskorotus muutoksenhaun yhteydessä.....	31
8.5.	Vakuutuslaitoksen tekemä muutoksenhaku	32
8.6.	Arkistointi	32
9.	Perustevalitus.....	32
10.	Laillisuusvalvonta ja valvontaviranomaiset	32

1. Johdanto

1.1.2016 voimaan tulleen työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015, jäljempänä myös TyTAL) siirtymäsäännösten mukaan TyTAL:n muutoksenhakua ja oikaisumenettelyjä koskevat säännökset sisältävää VIII osaa sovelletaan myös ennen TyTAL:n voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin. Tällä ohjeella tapaturma-asian korvauslautakunta (Tako) antaa ohjeet koskien TyTAL:n mukaisessa muutoksenhaussa noudatettavia menettelytapoja. Ohjeella kumotaan Takon kiertokirjeillä 5/2011 (Muutoksenhaun menettelytavat) ja 4/2015 (Muutoksenhaun kuulemisen kohdentaminen) annetut ohjeet.

Työtapaturma- ja ammattitautilain muutoksenhakuun liittyvät säännökset vastaavat pitkälti sitä edeltäneen tapaturmavakuutuslain (608/1948) säännöksiä. Merkittävimmät asialliset muutokset suhteessa kiertokirjeellä 5/2011 annettuihin ohjeisiin liittyvät ohjeen vakuutusoikeuden oikeudenkäyntimaksuja, valitusasian asianosaisia sekä viivästyskorotusta koskeviin osiin. Ohjetta on tarkistettu myös muutoin.

Ohjeessa käydään läpi etenkin vakuutuslaitoksen menettelyyn liittyvät keskeiset seikat koko muutoksenhakuprosessin osalta valituksen vastaanottamisesta muutoksenhakuelimen lainvoimaisen päätöksen edellyttämiin toimiin. Lisäksi ohjeen lopussa kerrotaan lyhyesti vakuutuslaitosten valvonnasta, joka ei liity vakuutuslaitoksen tekemään päätökseen kohdistuvaan muutoksenhakuun.

2. Muutoksenhaku työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisten vakuutusten asioissa

2.1. Yleistä

Työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisten vakuutusten muutoksenhausta säädetään TyTAL:ssa. Muutoksenhakuasteissa noudatettavasta menettelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Vakuutuslaitoksen päätökseen tyytymätön saa valittaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaan. TyTAL 238 §:n 1 momentin mukaan asianosainen, joka ei tyydy vakuutuslaitoksen päätökseen, saa hakea siihen muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksistä valitetaan vakuutusoikeuteen. TyTAL 238 §:n 1 momentin mukaan asianosainen, joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusoikeudelta kirjallisella valituksella.

Vakuutusoikeuden päätöksistä voi valittaa vain rajoitetusti korkeimpaan oikeuteen. TyTAL 238 §:n 3 momentin mukaan vakuutusoikeuden päätökseen, jos siinä on ratkaistu kysymys siitä, oikeuttaako vamma, sairaus tai kuolema tämän lain mukaiseen korvaukseen tai siitä, kenen on korvaus maksettava, saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla, jos korkein oikeus myöntää valitusluvan.

TyTAL 240 §:ssä säädetään myös vakuutusmaksusta tehtävästä perustevalituksesta. Säännöksen 1 momentin mukaan asianosainen, joka katsoo, että tämän lain perusteella määrätyn maksun maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Säännöksen 2 momentin mukaan vakuutusoikeuden perustevalitukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla, jos korkein oikeus myöntää valitusluvan.

2.2. Valitusosoitus (muutoksenhakuohje)

Hallintolain ja hallintolainkäyttölain mukaan päätökseen, josta saa valittaa, on liitettävä valitusosoitus (muutoksenhakuohje). Valitusosoituksessa on mainittava valitusviranomainen, viranomainen, jolle valituskirjelmä on toimitettava sekä valitusaika ja mistä se lasketaan.

Valitusosoituksessa on selostettava säännökset valituskirjelmän sisällöstä ja liitteistä sekä valituksen perille toimittamisesta. Jos asiassa tarvitaan valituslupa, valitusosoituksessa on mainittava myös siitä sekä valituslupaa koskeva lainkohta ja perusteet, joilla valituslupa voidaan myöntää.

Jos valitusosoitusta ei ole annettu tai siinä on virheellisesti ilmoitettu, että päätöksestä ei saa valittaa, viranomaisen on annettava uusi lainmukainen valitusosoitus. Jos valitusosoitus on muuten virheellinen, viranomaisen on annettava uusi valitusosoitus, jos sitä pyydetään valitusosoituksessa mainitussa tai säädettyssä valitusajassa. Valitusaika luetaan siitä, kun uusi valitusosoitus on annettu tiedoksi.

Valitusosoitus eli muutoksenhakuohje on vakuutuslaitoksen kirjallisen päätöksen liitteenä. Tämän ohjeen liitteenä on ajantasaistettu malli muutoksenhakuohjeesta (Liite 1.)

2.3. Valituksen tekeminen

Valitus on tehtävä kirjallisesti ja se on allekirjoitettava. Allekirjoituksella tarkoitetaan omakätistä nimen kirjoittamista. Valituskirjelmän laatijan ei välttämättä tarvitse allekirjoittaa valitusta, ellei hän toimi muutoksenhakijan asiamiehenä. Valituskirjelmän allekirjoittaa muutoksenhakija tai mikäli muutoksenhakija käyttää asiamiestä, asiamies. Muilta asiamiehiltä kuin asianajajalta, julkiselta oikeusavustajalta tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitetulta luvan saaneelta oikeudenkäyntiavustajalta vaaditaan valtakirja. Työnantajan ollessa muutoksenhakijana valituskirjelmän allekirjoittaa työnantajan edustaja, jolta vaaditaan tarvittaessa valtakirja tai selvitys nimenkirjoitusoikeudesta. Mikäli valtuutus puuttuu, vakuutuslaitos voi pyytää asiamiestä/ työnantajaa täydentämään valitusta tältä osin. Tämän voi hoitaa myös valituksen johdosta annettavan vakuutuslaitoksen lausunnon eli vastineen yhteydessä lähetettävässä kuulemiskirjeessä pyytämällä muutoksenhakijaa/asiamiestä toimittamaan ko. selvitykset kirjallisina suoraan tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle.

Valituskirjelmä toimitetaan vakuutuslaitokselle. Valituskirjelmän toimittaminen tapahtuu aina lähettäjän vastuulla. Valituskirjelmä voidaan toimittaa henkilökohtaisesti, lähettä käyttäen, postitse tai sähköpostitse.

Kirjeellä lähetettävä valitus on muutoksenhakijan allekirjoitettava. Sähköpostilla lähetettyä valitusta ei tarvitse allekirjoittaa, jos valituksessa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valituskirjelmässä tulee mainita, kenelle se on tarkoitettu, mihin päätökseen tai mihin päätöskohtaan/kohtiin haetaan muutosta, mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi ja millaisin perustein. Lisäksi tulee mainita muutoksenhakija ja hänen yksilöintitietonsa kuten syntymäaika ja postiosoite.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä, sekä mahdolliset uudet selvitykset, joihin vedotaan. Lisäselvityksiä voi toimittaa myöhemminkin.

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettujen EU-asetuksien 883/2004 ja 987/2009 säännöksistä on lisäksi huomioitava, että perusasetuksen (PA 883/2004) 81 artiklassa on todettu, että valitus katsotaan jätetyksi määräajan kuluessa, jos se on toimitettu samassa ajassa toisen jäsenvaltion vastaavalle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle. Näin ollen työtapaturma- tai ammattitautiasiassa henkilö voi jättää valituksen esimerkiksi asuinvaltionsa laitokselle, jonka on toimitettava valitus toimivaltaiselle laitokselle. Valitus on tällöin saapunut määräajassa perille, jos se on saapunut määräajassa asuinvaltion laitokselle.

Asetuksissa on lisäksi säädetty, että viranomaiset, laitokset ja tuomioistuimet eivät saa evätä niille toimitettuja hakemuksia tai muita asiakirjoja sillä perusteella, että ne on laadittu toisen jäsenvaltion virallisella kielellä (PA 76 artikla kohta 7). Säännös koskee myös valitusasiakirjoja. Siten toisten jäsenvaltioiden kansalaiset voivat tehdä valituksen työtapaturma- tai ammattitautiasiassa omalla äidinkielellään ja vastaavasti suomalainen voi valittaa toisen EU-maan laitoksen päätöksestä suomen kielellä.

2.4. Valituksen peruuttaminen

Valittaja voi peruuttaa valituksensa missä tahansa vaiheessa. Peruutuksen tulee olla selvä ja nimenomainen, mistä syystä peruutus tulee edellyttää tehtävän kirjallisesti, ja kirjallinen peruutus on myös allekirjoitettava. Peruutuksen johdosta asian käsittely muutoksenhakuelimessä raukeaa. Mikäli valitus peruutetaan ennen kuin vakuutuslaitos on siirtänyt sille toimitettavan valituksen muutoksenhakuelimelle, ei vakuutuslaitoksen tarvitse toimittaa valitusta muutoksenhakuelimelle lainkaan. Valittajalle on tällöin selkeästi kirjallisesti ilmoitettava, että valituksen käsittely päättyy peruutuksen johdosta. Jos taas valitusasia on jo vireillä muutoksenhakuelimessä, tulee valituksen peruuttaminen toimittaa kyseiselle muutoksenhakuelimelle. Valittajan toimittaessa peruuttamisen vakuutuslaitokselle, tulee vakuutuslaitoksen siis toimittaa se muutoksenhakuelimelle. Valituksen peruuttamista ei voi peruuttaa enää muutoksenhakuajan päätyttyä, koska asiallisesti tällöin on kyse muutoksenhakuajan päättymisen jälkeen saapuneesta uudesta valituksesta.

3. Muutoksenhakuasteet

3.1. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnasta ja organisaatiosta säädetään lautakuntaa koskevassa omassa laissa (1316/2010). Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta (TamLa) on vakuutuslaitoksista riippumaton ja valtioneuvoston nimittämä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa asian ratkaisuun osallistuvat jäsenet toimivat tuomarin vastuulla ja ovat vannoneet tuomarinvalan tai antaneet tuomarinvakuutuksen.

Asian käsittelyssä sovelletaan hallintolainkäyttölakia. Asiat ratkaistaan pääsääntöisesti kirjallisen aineiston perusteella, mutta muutoksenhakulautakunta voi harkintansa mukaan myös järjestää suullisen käsittelyn, mikäli muutoksenhakija on sitä pyytänyt tai jos muutoksenhakulautakunta pitää sitä asian selvittämiseksi tarpeellisena.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan käsittely on maksutonta, mutta asianomistajalla on mahdollisuus saada eräissä tapauksissa korvausta oikeudenkäyntikuluista. Pääsääntöisesti asiat käsitellään muutoksenhakulautakunnassa niiden saapumisjärjestyksessä.

Muutoksenhakulautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja, kaksi varapuheenjohtajaa, kolme lakimies- ja kolme lääkärijäsentä sekä kuusi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista puolet on työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja puolet työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitettyjä jäseniä. Lautakunnassa on lisäksi kolme maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevaa jäsentä.

Muutoksenhakija voi toimittaa vireillä olevaan asiaan lisäselvitystä tai ottaa muutoin yhteyttä muutoksenhakulautakuntaan myös sähköisesti. Tarkempaa informaatiota asioinnista muutoksenhakulautakunnassa on muutoksenhakulautakunnan internetsivulla <http://www.tapaturmalautakunta.fi/>. TamLan kotisivuilla on muutoksenhakijalle tarkoitettujen ohjeiden lisäksi myös muuta tietoa lautakunnasta, kuten oikeustapausrekisteri.

3.2. Vakuutusoikeus

Vakuutusoikeus (VakO) on riippumaton ja puolueeton toimeentuloturva-asioiden erityistuomioistuin ja kuuluu oikeusministeriön hallinnonalaan. Sen toiminnasta on säädetty tuomioistuinlaissa (673/2016), oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa annetussa laissa (677/2016) sekä vakuutusoikeuden työjärjestyksessä. Vakuutusoikeudessa sovelletaan hallintolainkäyttölakia.

Asian käsittely vakuutusoikeudessa on pääsääntöisesti kirjallista. Vakuutusoikeus voi kuitenkin harkintansa mukaan toimittaa suullisen käsittelyn, mikäli muutoksenhakija on sitä pyytänyt tai jos vakuutusoikeus pitää sitä asian selvittämiseksi tarpeellisena.

Asioiden ratkaisemiseen vakuutusoikeudessa osallistuvat jäsenet toimivat tehtävässään tuomarin vastuulla ja ovat vannoneet tuomarinvalan tai antaneet tuomarinvakuutuksen. Asiantuntijajäsenet ovat valtioneuvoston määräämiä riippumattomia ja puolueettomia henkilöitä, jotka erikseen

määrätyissä asiaryhmissä osallistuvat asioiden ratkaisemiseen työoloja ja yritystoimintaa tuntevina jäseninä.

Vakuutusoikeuden lääkärijäsenet ovat valtioneuvoston tähän tehtävään määräämiä riippumattomia ja puolueettomia henkilöitä, jotka ovat osa-aikaisessa virkasuhteessa vakuutusoikeuteen. Osa-aikaisten lääkärijäsenten lisäksi vakuutusoikeudessa toimii yksi päätoiminen ylilääkäri. Jos asian katsotaan edellyttävän tietyn lääketieteellisen erityisalan asiantuntemusta, voi vakuutusoikeus pyytää valtioneuvoston määräämältä riippumattomalta ja puolueettomalta lääkäriarajäseneltä asiantuntijalausunnon, joka annetaan ennen asian ratkaisemista tiedoksi asianosaisille. Asian ratkaisemiseen osallistuu myös tällaisessa tapauksessa vakuutusoikeuteen virkasuhteessa oleva varsinainen lääkärijäsen.

Käytännössä käsittely vakuutusoikeudessa on yksityishenkilölle useimmiten maksutonta, vaikka vakuutusoikeus lähtökohtaisesti periikin asian vireille panijalta oikeudenkäyntimaksun. Maksua ei peritä, kun yksityishenkilön vireille panema asia koskee tämän oikeutta etuuteen, etuuden suuruutta tai etuuden takaisinperintää. Maksua ei peritä myöskään, jos vakuutusoikeus esimerkiksi muuttaa valituksenalaista päätöstä vireille panijan eduksi. Oikeudenkäyntimaksuista säädetään tuomioistuimaksulaissa (1455/2015). Myös vakuutusoikeuden kotisivuilla

<http://vakuutusoikeus.fi/fi/> on tietoa oikeudenkäyntimaksuista. Kotisivuilla on myös muutoin ohjeita muutoksenhakijalle sekä muuta tietoa vakuutusoikeudesta, kuten oikeustapauksia.

Pääsääntöisesti asiat käsitellään vakuutusoikeudessa niiden saapumisjärjestyksessä.

3.3. Korkein oikeus

Valitusoikeus korkeimpaan oikeuteen on rajoitettu eli valittaa voi vain päätöksestä, jolla on ratkaistu oikeus korvaukseen tai kenen on maksettava korvaus. Tällaisia ovat esimerkiksi onko nivelrikko korvattava vamman seurauksena tai onko tapaturma sattunut korvattavissa olosuhteissa. Sen sijaan valittaa ei voi esim. työkyvyn heikentymän suuruudesta, vuosityöansion suuruudesta tai haittaluokasta.

Korkein oikeus (KKO) ottaa käsiteltäväkseen vain ne asiat, joissa se myöntää valitusluvan. Lain mukaan korkein oikeus voi myöntää valitusluvan ainoastaan seuraavilla perusteilla:

1. Ennakkopäätösperuste: lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman oikeuden ratkaistavaksi
2. Purkuperuste: asiassa on tapahtunut sellainen oikeudenkäynti- tai muu virhe, jonka perusteella ratkaisu olisi lain mukaan purettava tai poistettava;
3. Painava syy -peruste: valitusluvan myöntämiselle on muu painava syy.

Ennakkopäätösperuste on tärkein valitusluvan myöntämisperuste. Purkuperustetta ja painava syy -perustetta sovelletaan harvoin. Niillä valituslupa voidaan myöntää lähinnä silloin, kun ilmenee tarvetta oikaista selvästi virheellisiä ratkaisuja.

Kysymys valitusluvan myöntämisestä ratkaistaan valituslupahakemuksen perusteella. Hakijan tulee hakemuksessaan perustella

1. millä edellä mainituista kolmesta valituslupaperusteesta lupa tulisi myöntää
2. miksi tämä valituslupaperuste on hakijan asiassa käsillä.

Korkeimman oikeuden kotisivuilta <http://korkeinoikeus.fi/fi/> löytyy tietoa mm. valituslupajärjestelmästä.

4. Muutoksenhakuaika

Vakuutuslaitoksen on merkittävä päätökseensä päivä, jona se on postitettu sekä vastaanottajan nimi ja osoite. TyTAL 241 §:n 1 momentin mukaan valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Vakuutuslaitoksen päätös

Vakuutuslaitoksen päätöksestä tulee valittaa 30 päivän kuluessa päätöksen saamisesta.

Muutoksenhakijan katsotaan saaneen päätöksen viimeistään seitsemäntenä päivänä postituspäivän jälkeen. Siten valitusaika on postituspäivä + 37 päivää. Jos 37. päivä on viikonloppuna tai pyhänä, valitusaikaa on vielä ensimmäinen arkipäivä viikonlopun tai pyhän jälkeen.

Valitus osoitetaan muutoksenhakulautakunnalle, mutta toimitetaan ensin vakuutuslaitokselle.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa henkilökohtaisesti tai lähetin välityksellä, postitse, tai sähköpostia käyttäen. Jos valitus on myöhässä, muutoksenhakulautakunta varaa muutoksenhakijalle tilaisuuden täydentää valitusta ja pyytää muutoksenhakijaa toimittamaan kirjallisen selvityksen myöhästymisen syystä, mikäli muutoksenhakija katsoo, että myöhästymiseen on ollut painava syy.

Henkilökohtaisesti tai lähetin välityksellä ja postitse toimitetun valituskirjelmän osalta vakuutuslaitoksen saapumisleimasta on yleensä helppoa luotettavasti todeta, onko valitus saapunut määräajassa. Oikeuskäytännössä on katsottu, että muutoksenhaku-aika päättyy valitusajan viimeisenä päivänä vakuutuslaitoksen aukioloajan päättyessä. Sama koskee sähköpostilla toimitetun valituskirjelmän toimittamista. Mikäli valitusosoituksessa ei ole mainintaa siitä, että valitus on toimitettava vakuutuslaitoksen aukioloajan puitteissa tai ellei aukioloaikaa ole ilmoitettu, voidaan valitus tutkia, jos se on toimitettu valitusajan viimeisenä päivänä kyseisen vuorokauden aikana. Asian ratkaisee lopulta TamLa.

Muutoksenhakulautakunnan päätös

Muutoksenhakulautakunnan päätöksestä tulee valittaa 30 päivän kuluessa päätöksen saamisesta.

Muutoksenhakijan katsotaan saaneen päätöksen viimeistään seitsemäntenä päivänä lautakunnan postituspäivän jälkeen. Siten valitusaika on käytännössä lautakunnan päätöksen postituspäivä + 37 päivää. Jos 37. päivä on viikonloppuna tai pyhänä, valitusaikaa on vielä ensimmäinen arkipäivä viikonlopun tai pyhän jälkeen.

Vakuutuslaitoksen katsotaan saaneen tiedon muutoksenhakulautakunnan päätöksestä kirjeen saapumispäivänä. Tämä ilmenee vakuutuslaitoksen saapumisleimasta.

Siten valitusaika vakuutuslaitoksen kohdalla on saapumispäivä + 30 päivää. Jos 30. päivä on viikonloppuna tai pyhänä, valitusaikaa on vielä ensimmäinen arkipäivä viikonlopun tai pyhän jälkeen.

Valitus osoitetaan vakuutusoikeudelle, mutta toimitetaan ensin vakuutuslaitokselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä vakuutuslaitoksen ilmoittamana aukioloaikana tai jos sitä ei ole ilmoitettu, kyseinen vuorokauden aikana. Valituksen määräajassa saapumista koskevan asian ratkaisee lopulta vakuutusoikeus.

Vakuutusoikeuden päätös

Vakuutusoikeuden päätöksestä valitusaika ja aika valitusluvan pyytämiseen on 60 päivää päätöksen tiedoksi saamisesta. Muutoksenhakijan katsotaan saaneen päätöksen viimeistään seitsemäntenä päivänä vakuutusoikeuden päätöksen postituspäivän jälkeen. Siten valitusaika on vakuutusoikeuden päätöksen postituspäivä + 67 päivää. Jos 67. päivä on viikonloppuna tai pyhänä, valitusaikaa on vielä ensimmäinen arkipäivä viikonlopun tai pyhän jälkeen.

Vakuutuslaitoksen katsotaan saaneen tiedon vakuutusoikeuden päätöksestä kirjeen saapumispäivänä. Tämä ilmenee vakuutuslaitoksen saapumisleimasta. Siten valitusaika vakuutuslaitoksen kohdalla on saapumispäivä + 60 päivää. Jos 60. päivä on viikonloppuna tai pyhänä, valitusaikaa on vielä ensimmäinen arkipäivä viikonlopun tai pyhän jälkeen.

Jos vakuutusoikeuden päätös on postittamisen sijaan toimitettu muutoksenhakijalle hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa, katsotaan muutoksenhakijan saaneen päätöksen tiedokseen kolmantena päivänä siitä, kun päätös on toimitettu sähköiseen asiointipalveluun. Tällöin valitusaika on toimituspäivä + 63 päivää. Jos 63. päivä on viikonloppuna tai pyhänä, valitusaikaa on vielä ensimmäinen arkipäivä viikonlopun tai pyhän jälkeen.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle, vakuutusoikeudelle tai korkeimmalle oikeudelle määräajassa annettava valitus on saapunut perille tämän ajan päättymisen jälkeen, voidaan valitus tästä huolimatta ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painava syy (TyTAL 243 §). Muutoksenhakijan on esitettävä painava syy myöhästymiselle.

Korkein oikeus

Korkeimmalle oikeudelle tehdyissä valituksissa valituslupaa ja muutosta haetaan samalla asiakirjalla ja samalla kertaa. Asia etenee siten, että ensin käsitellään valituslupa, jolloin vakuutusosoikeus pyytää vakuutuslaitokselta vahingon asiakirjoja. KKO pyytää vakuutuslaitokselta lausuntoa asiasta pääsääntöisesti vain, jos se myöntää valitusluvan. KKO voi kuitenkin pyytää vakuutuslaitokselta vastinetta myös ennen valitusluvan myöntämistä. Tällöin vakuutuslaitokselle toimitetaan myös KKO:lle mahdollisesti toimitettu uusi selvitys.

5. Valitus ja lausunto (vastine)

5.1. Muutoksenhakuoikeus (asianosaisuus)

Työtapaturma- ja ammattitautilain muutoksenhakuoikeutta koskevassa 238 §:ssä ei määritetä muutoksenhakuasian asianosaisia, vaan pääsääntöisesti asianosaisuus määräytyy hallintolainkäyttölain 6 §:n 1 momentin mukaan. Kyseisen säännöksen mukaan päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Muutoksenhakuasiassa asianosaisia voivat siis olla myös tahot, jotka eivät TyTAL 117 §:n mukaan ole asianosaisia käsiteltäessä korvausasiaa vakuutuslaitoksessa.

Vahingoittuneella ja tämän edunsaajalla on aina valitusoikeus omasta korvauksestaan.

TyTAL 125 §:n 1 momentin mukaan ansionmenetykskorvauksen maksamisesta tai epäämisestä on annettava työnantajalle päätös siltä ajalta, jolta työnantaja on maksanut vahingoittuneelle palkkaa. Päätös on myös annettava työnantajan hakemasta 48 ja 49 §:n sekä 139 §:n 4 momentin mukaisesta korvauksesta (tutkimuksen tai fysikaalisen hoidon ajalta maksettu palkka sekä työnantajan velvoitteeseen perustuen maksamat sairaanhoitokustannukset). TyTAL 125 §:n 2 momentin mukaan, jos vakuutuslaitos maksaa korvausta tai 40 §:ssä tarkoitettua täyskustannusmaksua, siitä on annettava päätös 166 §:n 4 momentissa tarkoitettulle erikoismaksuperusteiselle työnantajalle. Päätöstä ei kuitenkaan tarvitse antaa, jos korvauksella tai täyskustannusmaksulla ei ole vaikutusta

vakuutusmaksun määrään. Hallintolainkäyttölain 6 §:n 1 momentin nojalla työnantajalla siis on valitusoikeus näistä sille TyTAL:n mukaisesti annetuista päätöksistä.

TyTAL 126 §:n 1 momentin mukaan täyskustannusmaksusta on annettava päätös kunnalle tai kuntayhtymälle, jos kysymys on korvaukseen oikeuttavan hoidon perusteella maksettavan täyskustannusmaksun suuruudesta ja vakuutuslaitos maksaa maksun kunnan tai kuntayhtymän laskussa tai vaatimuksessa esitettyä maksua pienempänä taikka maksu on evätty sillä perusteella, ettei julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö ole täyttänyt sille 41 §:ssä säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta. Päätös on annettava myös, jos kunta tai kuntayhtymä pyytää vakuutuslaitokselta päätöstä. Muutoksenhakuoikeutta koskevan TyTAL 238 §:n 2 momentin perusteella kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Säännöksessä on kuitenkin nimenomaisesti säädetty, ettei kunta tai kuntayhtymä ole asianosainen asiassa, joka koskee työntekijän oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa työntekijälle.

TyTAL 126 §:n 2 momentin mukaan, jos vakuutuslaitos maksaa 265 §:ssä tai 266 §:n 2 momentissa tarkoitetun korvauksen (korvaus tietojen luovuttamisesta vakuutuslaitokselle tietyssä muodossa) taikka viimeksi mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitetun palkkion (palkkio terveydenhuollon ammattihenkilöltä pyydetystä lausunnosta) vaadittua pienempänä, sen on annettava tästä päätös tietojen luovuttajalle. Myös tällaisen päätöksen saajalla on hallintolain 6 §:n 1 momentin nojalla valitusoikeus saamastaan päätöksestä.

Kuolinpesällä on valitusoikeus sille maksettavia korvauksia koskevissa asioissa.

Ratkaisun siitä, kuka on muutoksenhakuasiassa asianosainen, tekee viime kädessä aina muutoksenhakuelin.

Kun muutoksenhakijana on työnantaja, tulee vakuutuslaitoksen ensivaiheessa toimittaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle lausunto liittyen ainoastaan asianosaisuutta koskevaan kysymykseen ja pyytää muutoksenhakulautakuntaa antamaan välipäätös työnantajan asianosaisuudesta. Varsinainen lausunto koskien muutoksenhaun kohteena olevaa asiaa

toimitetaan vain, jos muutoksenhakulautakunta katsoo muutoksenhakijan olevan asianosainen. Muiden kuin asianosaisten tiedonsaantioikeus on hyvin rajoitettu, eikä esimerkiksi työnantajalle voida luovuttaa vahingoittuneen terveydentilaa koskevia tietoja, ellei tämä ole muutoksenhakuasiassa asianosainen. Ensivaiheessa ei myöskään muutoksenhakulautakunnalle toimiteta vahinkoasiaan liittyviä selvityksiä, vaan ainoastaan muutoksenhakijan asianosaisaseman ratkaisemiseksi tarvittavat selvitykset.

Silloin kun muutoksenhakijana on työnantaja, vakuutuslaitos voi asianosaisaseman selvittämiseksi pyytää työnantajaa täydentämään valitusta toimittamalla selvityksen valituksenalaisella päätöksellä evätyltä ajalta maksetusta sairausajan palkasta tai sairaanhoitokuluista, jotka on valituksenalaisella päätöksellä evätty, mikäli nämä seikat eivät ilmene vakuutuslaitokselle jo toimitetuista asiakirjoista. Täydennyspyynnön voi esittää myös esimerkiksi lausunnon yhteydessä lähetettävässä tiedoksiantokirjeessä, jolloin työnantajaa voi pyytää toimittamaan ko. selvitykset kirjallisesti suoraan muutoksenhakulautakunnalle. Lausunnossa tulee myös ilmoittaa, mitä vakuutusmaksujärjestelmää työnantajan vakuutukseen sovelletaan, jos asianosaisuus riippuu siitä.

5.2. Lausunnon laatimisen määräaika

TyTAL 242 §:n 2 momentin mukaan, jos vakuutuslaitos ei voi muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä (itse-oikaista), sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä, valitusasiaa koskevat asiakirjat ja lausuntonsa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle. Jos valitus koskee tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, asiakirjat on toimitettava vakuutusosastolle.

Edellä tarkoitetusta 30 päivän määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle viimeistään 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä. Tämä on ehdoton takaraja ja vakuutuslaitosta sitova. Eduskunnan oikeusasiamies on kiinnittänyt huomiota määräaikojen noudattamiseen.

Vaikka pyydettyä lisäselvitystä ei saataisi siinä ajassa, on lausunto ja asiakirjat toimitettava muutoksenhakuelimelle viimeistään 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

Vakuutuslaitoksen on myös kuultava muutoksenhakijaa vakuutuslaitoksen valituksenalaisen päätöksen antamisen jälkeen hankkimastaan selvityksestä.

5.3. Lausunnon laatiminen

Lausunnossa on otettava kantaa kaikkiin valittajan vaatimuksiin ja vaatimusten perusteisiin. Niiden vaatimusten osalta, joita ei ole ratkaistu valituksenalaisella päätöksellä, tulee vakuutuslaitoksen ilmoittaa, onko asia jo ratkaistu aiemmalla päätöksellä tai tuleeko vakuutuslaitos antamaan asiassa erikseen päätöksen. Myös valituksen saapumiseen määräajassa, asianosaisuuteen, oikeudenkäyntikuluvaatimukseen sekä suullisen käsittelyn vaatimukseen on hyvä ottaa kantaa, vaikka muutoksenhakuaste ne viime kädessä ratkaisee.

Lausunnossa ei tarvitse toistaa sitä, mikä on lausuttu julki jo valituksenalaisessa päätöksessä. Jos valituksenalaisen päätöksen jälkeen vakuutuslaitokselle ei ole saapunut mitään uutta selvitystä eikä valituksenalaisen päätökseen perusteluineen ole mitään lisättävää tai selvennettävää, riittää lausunnoksi lyhyt kannanotto valituksen hylkäämisestä valituksenalaisessa päätöksessä mainituin perustein. Jos valitus koskee lääketieteellistä asiaa, tulee asiantuntijalääkäriin ottaa kantaa valitukseen TyTAL 121 §:n tarkoittamalla tavalla.

Lääketieteellisissä asioissa tulee aina ilmoittaa korvattavat vammat tai sairaudet. Lausunnossa tulee ilmoittaa lisäksi, mitkä ovat vakuutuslaitoksen tiedossa olevat evättävät sairaudet, jos jatkokorvauksen epäävä päätös perustuu siihen, että sairaanhoitokulut ja/tai työkyvyttömyys tietyltä ajanjaksolta tai kokonaan tietyn päivän jälkeen johtuvat muusta sairaudesta kuin tapaturmavammasta tai ammattitaudista. Asiakirjoissa lisätauteina mainittujen yleisten sairauksien (esim. diabetes, verenpainetauti yms.) tai muun kuin vamma-alueen sairauksien korvattavuuteen tarvitsee ottaa kantaa vain, kun vakuutuslaitokselta on haettu lisätauteina mainittuihin diagnooseihin perustuen työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista korvausta.

Lausunnossa tulee aina ilmoittaa kanta tutkimuskulujen korvattavuuteen ko. tutkimukset yksilöiden, jos korvaus on kokonaan evätty lääketieteellisin perustein tai jos sen päivämäärän jälkeen, jona tapaturmakorvauksen maksaminen lopetetaan, on tehty tutkimuksia (esim. röntgen-, ultraääni-, CT-, MRI-, ENMG- tai täyhystystutkimuksia).

Vakuutuslaitoksen tulee varata muutoksenhakijalle tai tämän käyttäessä asiamiestä asiamiehelle tilaisuus antaa selityksensä lausunnosta 30 päivän määräajan kuluessa (kuuleminen). Kun työnantaja on valittajana, toimitetaan vakuutuslaitoksen lausunto, myös vain asianosaisuuskysymystä koskeva ensivaiheen lausunto, tiedoksi vahingoittuneelle ja varataan tälle tilaisuus antaa selitys lausunnosta. Tiedoksiantokirjeessä tulee vahingoittuneelle kertoa myös mitä työnantajan asianosaisuus tarkoittaa, eli että asianosaisena työnantajalla on oikeus saada tietoonsa valitusasian käsittelyyn liittyvät selvitykset, kuten vahingoittuneen terveydentilaan liittyvät tiedot.

Luonnollisella henkilöllä, kuten vahingoittuneella, on EU:n tietosuojasetuksen (679/2016) 15 artiklan mukainen oikeus tarkistaa itseään koskevat tiedot vakuutuslaitoksesta. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta säädetään lisäksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999, etenkin 11 §) ja oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa (381/2007, etenkin 9 §).

5.4. Itseoikaisu muutoksenhaun johdosta

Itseoikaisulla tarkoitetaan sitä, kun vakuutuslaitos oikaisee antamansa päätöksen valituksen yhteydessä. Vakuutuslaitos voi tehdä päätöksen itseoikaisun, mikäli muutoshakemuksessa esitetyt seikat sitä puoltavat. Muutoshakemuksen perusteella on aina arvioitava, tuleeko itseoikaisu tehdä.

Jos vakuutuslaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset (valitus hyväksytään kokonaan), sen on annettava asiasta uusi päätös. Valituksenalainen päätös kumoutuu oikaistulta osin. Uuteen päätökseen on aina muutoksenhakuoikeus.

Siltä osin kuin vakuutuslaitos hyväksyy vain osittain valituksessa esitetyn vaatimuksen, vakuutuslaitos voi väliaikaisella päätöksellä maksaa korvausta. Väliaikaiseen päätökseen ei saa

hakea muutosta. Osaoikaisusta kerrotaan lausunnossa ja väliaikainen päätös laitetaan tiedoksi muutoksenhakuasteelle.

Jos asia on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, vakuutuslaitoksen on ilmoitettava sille heti kantansa muuttamisesta. Myös väliaikaiset päätökset tulee toimittaa muutoksenhakuelimelle.

Muutoksenhaun alaisesta asiasta ei saa antaa uutta päätöstä, johon olisi muutoksenhakuoikeus eikä antaa päätöstä samasta asiasta, jolla voi olla vaikutusta muutoksenhaun alaisena olevaan asiaan. Esimerkiksi kun vuosityöansiosta on vireillä valitus, korvaus maksetaan ennakkona. Tai kun valitus on vireillä siitä, mikä vamma oikeuttaa korvaukseen, ei haittarahasta saa antaa päätöstä.

5.5. Lausunnon (ja lisälausunnon) toimittaminen

Lausunto ja kuulemiskirje lähetetään muutoksenhakijalle. Jos työnantaja valittaa, lähetetään lausunto ja kuulemiskirje työnantajan lisäksi vahingoittuneelle. Jos muutoksenhakija käyttää asiamiestä, lähetetään lausunto ja tiedoksiantokirje asiamiehelle. Erillistä toimittamista muutoksenhakijalle itselleen ei tällöin edellytetä.

Valituskirjelmää ja sen liitteitä ei saa erottaa toisistaan, vaan ne on toimitettava muutoksenhakulautakunnalle yhtenäisenä nippuna tietyssä järjestyksessä ja alkuperäisenä. Jos asiakirjat tulostetaan vakuutuslaitoksen sähköisestä järjestelmästä, ne vastaavat alkuperäisiä asiakirjoja. Myös näissä tapauksissa asiakirjojen on oltava alla olevassa järjestyksessä. Vakuutusosoikeuden käytännön perusteella silloinkin, kun asiakirjat tulostetaan sähköisestä järjestelmästä, muutoksenhakukirjelmä liitteineen on toimitettava alkuperäisenä.

Muutoksenhakuasteille toimitetaan vain ne asiakirjat, joilla on ollut merkitystä valituksenalaista asiaa ratkaistaessa. Esim. jos valitus koskee vuosityöansiota, ei lääketieteellisiä selvityksiä ole tarpeen toimittaa. Jos valitus koskee lääketieteellistä asiaa, vuosityöansiotietoja ei ole tarpeen toimittaa.

Kaikista asiakirjoista, myös skannatuista, tulee luotettavasti ilmetä päivä, jolloin ne ovat saapuneet vakuutuslaitokseen.

Valitusasiakirjojen toimittaminen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan antamien ohjeiden mukaan muutoksenhakulautakunnalle tulee toimittaa alkuperäiset asiakirjat seuraavassa järjestyksessä:

vakuutuslaitoksen lausunto

- kuulemiskirje tai lisälausuntoon merkintä muutoksenhakijan kuulemisesta vakuutuslaitoksen hankkiman lisäselvityksen (esim. asiantuntijalausunnon/kuntoutuksen palveluntuottajan lausunnon) johdosta
- valituksenalaisen päätöksen antamisen jälkeen vakuutuslaitokseen saapuneet uudet selvitykset asiaryhmittäin

valituskirjelmä

- liitteinen, **kaikissa** vakuutuslaitoksen saapumisleima,
- valituksen **kirjekuori vain**, jos valitus ei ole saapunut määräajassa

valituksenalainen päätös

- korvauslautakunnan lausunto (mahdollinen äänestys), kuulemiskirje asian lähettämisestä korvauslautakunnalle, mahdollinen valittajan vastaus kuulemiseen sekä pohjapäätös oikaisu- ja uudelleen käsittelyä koskevissa asioissa

tapaturma/ammattitauti-ilmoitus

- liitteinen, työntekijän / työnantajan selvitys tapaturmasta tai työntekijän / työnantajan työnkuvaus ammattitautiasioissa, tarvittaessa poliisitutkintapöytäkirja, oikeuden päätös

päivärahalaskelmat (neljän viikon)

- ansioselvitykset

vuosityöansiolaskelmat

- ansioselvitykset, verotiedot
- ETK:n rekisteriote

tapaturmaeläkeselvitykset

- tiedot työhön paluusta, ansioselvitykset, (verotiedot), myös vakuutuslaitoksen omat, asiaan liittyvät puhelinmuistiot
- tiedot vahingoittuneen tekemästä tai hänelle tarjotusta työstä ja työn asettamista vaatimuksista ja palkkauksesta

tapaturmaeläke- ja kuntoutusselvitykset

- **Kuntoutuksen palveluntuottajan ja muut kuntoutuslausunnot**
 - liitteineen, ammatillisia kuntoutus- ja työkliniikkatutkimuksia, työkokeiluja sekä uudelleen koulutusta koskevat asiakirjat ja lausunnot
 - työvoimaviranomaisen lausunnot ja todistukset työnhakijaksi ilmoittautumisesta

lääketieteellinen selvitys

- **ensikäyntimerkinnät**
- lääkärinlausunnot, sairaus- ja leikkauskertomukset, röntgen- ja muut tutkimuslausunnot
- kaksoiskappaleita lääkärinlausunnoista ei tarvitse lähettää lukuun ottamatta valituskirjelmän liitteenä olevia lääkärinlausuntoja ja muitakin valituksenalaisen päätöksen antamisen jälkeen toimitettuja lääkärinlausuntoja
- laituskuntoutusta koskeva lääketieteellinen selvitys
- vakuutuslaitoksen hankkima asiantuntijalausunto ja tiedoksiantokirje (tai em. merkintä vastineessa)

laskut ja kuitit (jäljennökset)

- yleensä vain viimeksi ennen valituksenalaista päätöstä maksetuista tai evätyistä kuluista, fysikaalisten hoitojen osalta jäljennös fysikaalisen hoidon hoitomääräyksestä ja tiedot myös aikaisemmin korvatuista hoidoista, jos aikaisemmilla fysikaalisilla hoidoilla on merkitystä asiassa

muut mahdolliset vakuutuslaitoksen pyytämät ja/tai sinne toimitetut selvitykset

- esim. maksusitoumukset sekä muu kirjeenvaihto vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakijan sekä hoitolaitosten välillä
- vakuutuslaitoksen puhelinmuistiot, mikäli ne liittyvät valituksenalaiseen asiaan.
- työnantajan valitusintressiä koskevat palkanmaksuilmoitukset/ maksetut laskut kysymyksessä olevista sairaanhoitokuluista

aikaisemmin annetut päätökset (jäljennökset)

aikaisemmat vahinkotapaukset (jäljennökset)

- jotka liittyvät valitusasiaan, esim. yläraajan kipeytymisen asioissa selvitys aikaisemmista sekä korvatuista ammattitaudeista että evätyistä sairauksista.

Valitusasiakirjojen toimittaminen Vakuutusoskeudelle

Vakuutusoskeudelle tulee toimittaa

- vakuutuslaitoksen **lausunto**
- kuulemiskirje
- valituksenalaisen päätöksen antamisen jälkeen vakuutuslaitokselle saapuneet uudet selvitykset asiaryhmittäin
- **valituskirjelmä** liitteineen
- **kaikissa** vakuutuslaitoksen saapumisleima, valituksen **kirjekuori** ainakin, jos valitus ei ole saapunut määräajassa
- tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätös (mikäli puuttuu valituksesta)
- tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan asiakirjanippu

5.6. Lisälausunto

Lausunnon toimittamisen jälkeen vakuutuslaitokselle saapuneet lääkärinlausunnot ja muut valitusasiaan liittyvät uudet selvitykset sekä lisälausunto tulee toimittaa muutoksenhakuasteelle. Vakuutuslaitoksen tulee lisälausunnossaan ottaa kantaa siihen, aiheuttaako uusi selvitys muutosta valituksenalaiseen päätökseen sekä ilmoittaa kanta mahdollisten uusien valitusasiaan liittyvien diagnoosien korvattavuudesta ja uusien tutkimusten korvattavuudesta.

Myös muutoksenhakuelin voi pyytää vakuutuslaitokselta lisälausuntoa, esimerkiksi muutoksenhakuelimen hankkiman asiantuntijalausunnon johdosta. Muutoksenhakuelin voi lisäksi pyytää vakuutuslaitosta täydentämään kantaansa asiassa. Jälkimmäisiin lausuntopyyntöihin tulee myös vastata, mikä ilmenee aina lausuntopyyntönsanamuodosta. Pyyntöissä on mainittu ajat, joiden kuluessa vakuutuslaitoksen tulee antaa lisävastineensa (yleensä 14 vuorokautta tai kolme viikkoa pyynnön saapumisesta).

Vakuutuslaitoksen tulee kuulla lisälausunnosta muutoksenhakijaa tai tämän asiamiestä. Kun muutoksenhakijana on työnantaja, lisälausunto lähetetään vain tiedoksi vahingoittuneelle. Vakuutuslaitoksen tulee kertoa kuulemisesta lisälausunnossa. Muutoksenhakijalle tai tämän asiamiehelle tulee varata 14 vuorokautta aikaa antaa oma vastaselityksensä.

Jos vakuutuslaitos saa tietää mahdollisista uusista toimitettavista lisäselvityksistä tai vakuutuslaitos on pyytänyt esimerkiksi jotain tutkimusta, tulee asiasta informoida muutoksenhakuastetta ja ilmoittaa, kuinka kauan odottaminen suunnilleen kestää. Myös kanta tutkimuksen korvattavuuteen on ilmoitettava.

Vakuutuslaitoksen vastineen jälkeen antamat asiaan liittyvät väliaikaiset päätökset on lähetettävä muutoksenhakuasteelle.

6. Valituksen vireilläolon vaikutus korvauskäsittelyyn vakuutuslaitoksessa

6.1. Samasta asiasta ei uutta päätöstä vireilläoloaikana

Valituksenalaisesta asiasta ei saa antaa uutta päätöstä. Jos valituksenkohteena on korvaukseen oikeuttava vamma, syy-yhteys tai työkyvyn alentuman arviointi, näillä on vaikutusta tuleviin korvauksiin. Hylkäävää päätöstä ei voi valituksen vireillä ollessa antaa.

Esimerkki

Työkyvyn alentumasta ajalta 1.3. – 15.7.2017 on vireillä valitus TamLassa. Päätös työkyvyn alentumasta 16.7.2017 alkaen voidaan antaa vain, jos myönnetään 100 % työkyvyn heikentymä.

6.2. Väliaikaiset päätökset

Väliaikainen päätös liittyy ainoastaan niihin asioihin, jotka ovat valituksenalaisia. TyTAL 242 §:n 2 momentin mukaan vakuutuslaitos voi väliaikaisella päätöksellä muuttaa aikaisempaa päätöstään siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Väliaikainen päätös voidaan antaa jo ennen valitusasiakirjojen toimittamista muutoksenhakuelimelle, mutta myös sinä aikana, kun valitus on jo muutoksenhakuasteessa käsittelyssä. Väliaikainen päätös on aina toimitettava muutoksenhakuelimelle. Kun muutoksenhakuelin on antanut päätöksensä, on vakuutuslaitoksen annettava tämän jälkeen uusi päätös, jossa ilmenevät myös korvauksen rahamäärät.

Sekaannusten välttämiseksi väliaikainen päätös on nimettävä erikseen. Sisällöllisesti väliaikaisella päätöksellä on samat perusteluvaatimukset kuin varsinaisille päätöksille. Lisäksi siinä on ilmoitettava, milloin varsinainen päätös tullaan antamaan. Väliaikaisesta päätöksestä on myös ilmevä, että siitä ei ole muutoksenhakuoikeutta eikä siihen saa liittää muutoksenhakuohjetta. Huomattava on myös, että vakuutuslaitos ei saa väliaikaisella päätöksellä hylätä mitään vaatimuksia.

6.3. Ennakon maksaminen

Kun korvausasiassa ei esimerkiksi muutoksenhaun vuoksi voida vielä antaa päätöstä, korvaus maksetaan TyTAL 138 §:n mukaan ennakkona. Tämä on yleistä tapauksissa, joissa on valitettu esimerkiksi vuosityöansiosta.

Ennakon maksamisesta ei anneta päätöstä vaan kirjallinen ilmoitus. Ennakon maksaminen on kuitenkin aiheellista perustella samalla tavalla kuin varsinainen päätös. Tämän lisäksi ennakon osalta on ilmoitettava syy siihen, miksi korvaus maksetaan ennakkona, ja tieto siitä, milloin päätös annetaan. Myös valitusoikeuden puuttumisesta ennakon osalta on ilmoitettava.

7. Päätöksen poistaminen (ylimääräinen muutoksenhaku)

TyTAL 246 §:n 1 momentin mukaan, jos vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, jos myöhemmin käy ilmi, ettei tapaturma olekaan sattunut työstä johtuvissa olosuhteissa.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusoikeuden tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusoikeus voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. (TyTAL 246 §:n 2 momentti)

Esimerkkejä tapauksista, joissa muutoksenhakulautakunta on poistanut lainvoimaisen päätöksen ja palauttanut asian vakuutuslaitokselle uudelleen käsiteltäväksi ovat tapaukset, joissa alun perin

korvausta on myönnetty työtapaturmasta, mutta sittemmin päätöksen antamisen jälkeen on ilmennyt uutta selvitystä. Uuden selvityksen mukaan tapaturma ei olekaan sattunut työssä tai muutoin korvattavissa olosuhteissa, tai tapaukset, joissa korvausta on alun perin myönnetty, mutta päätöksen antamisen jälkeen on ilmennyt uutta tietoa, jonka mukaan työnantajan lakisääteinen tapaturmavakuutus ei ole ollut voimassa tapaturman sattuessa.

Jos vakuutuslaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti, kunnes asia on uudelleen ratkaistu (TyTAL 246 §:n 3 momentti).

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erytisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. (TyTAL 246 §:n 4 momentti)

Ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäksi voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren [31 luvussa säädetään](#).

8. Muutoksenhakuasteiden päätösten käsittely

8.1. Yleistä

Muutoksenhakuasteet käyttävät ratkaisuisaan erilaisia käsitteitä. Ne voivat hylätä valituksen, muuttaa, kumota tai poistaa vakuutuslaitoksen päätöksen, siirtää asian vakuutuslaitokselle ensiasteena käsiteltäväksi tai jättää valituksen kokonaan tutkimatta. Seuraavassa on kerrottu toimenpiteistä eri tilanteissa. Samassa päätöksessä voi esiintyä eri toimenpiteitä myös rinnakkain.

8.2. Muutoksenhakuasteen ratkaisut

8.2.1. Muutoksenhakuaste hylkää asianosaisen tai vakuutuslaitoksen tekemän valituksen

Kun asianosaisen tai vakuutuslaitoksen tekemä valitus ei menesty miltään osin, muutoksenhakuaste hylkää valituksen eikä vakuutuslaitoksen tai muutoksenhakuasteen päätöstä muuteta. Jos muutoksenhakuasteen päätöksestä ei valiteta eteenpäin, päätös saa lainvoiman valitusajan päätyttyä.

8.2.2. Muutoksenhakuaste hyväksyy valituksen ja kumoaa tai muuttaa vakuutuslaitoksen/alemman muutoksenhakuasteen päätöksen

Kun muutoksenhakuaste hyväksyy asianosaisen tai vakuutuslaitoksen tekemän valituksen, se joko kumoaa päätöksen kokonaan tai muuttaa sitä joltain osin. Kun valittajana on ollut vahingoittunut, vakuutuslaitos veloitetaan yleensä suorittamaan vaadittuja korvauksia ja asia palautetaan vakuutuslaitokselle päätöksestä aiheutuvia toimenpiteitä varten.

Esimerkki päätöksen kumoamisesta:

Vakuutuslaitos oli valituksenalaisella päätöksellä evännyt korvauksen, koska tapaturma sattui koulutustilaisuuden tauolla A:n hoitaessa omia asioitaan. Tapaturman ei siten voitu katsoa sattuneen työssä eikä myöskään TyTAL 24 §:ssä tarkoitetuissa olosuhteissa.

Muutoksenhakulautakunta kumosi valituksenalaisen päätöksen ja määräsi vakuutuslaitoksen suorittamaan lainmukaisen korvauksen A:lle 22.8.2017 sattuneesta työtapaturmasta. Asia palautettiin vakuutuslaitokselle tästä päätöksestä aiheutuvia toimenpiteitä varten.

Esimerkki päätöksen muuttamisesta:

Vakuutuslaitos epäsi korvauksen lääkäriissäkäynnistä 3.6.2017 ja fysikaalisesta hoidosta 1.6.–21.8.2017, koska ne eivät olleet tarpeen 20.1.2016 sattuneen tapaturman aiheuttaman vamman hoidon kannalta. Päätöksen mukaan vahingoittuneella on todettu korvatusta tapaturmasta riippumaton vasemman lavan alueen kiputila.

Muutoksenhakulautakunta hyläten valituksen enemmälti muutti valituksenalaista päätöstä ja määräsi vakuutuslaitoksen korvaamaan lääkäri-ikäkävynistä 3.6.2016 ja yhdestä fysioterapiassa käynnistä aiheutuneet kulut. Asia palautettiin vakuutuslaitokselle tästä päätöksestä aiheutuvia toimenpiteitä varten.

8.2.3. Muutoksenhakuaste siirtää asian vakuutuslaitokselle ensiasteena käsiteltäväksi

Muutoksenhakuaste voi siirtää asian vakuutuslaitokselle ensi asteena ratkaistavaksi. Tämä johtuu yleensä siitä, että muutoksenhakuaste ei tutki sellaista asiaa, jota valituksenalaisella päätöksellä ei ole ratkaistu. Tämä on yleistä esim. tutkimuskulujen osalta. Tällöin vakuutuslaitoksen tulee käsitellä ja ratkaista asia ensiasteena ja antaa asiasta valituskelpoinen päätös.

Jos valittajan esittämät uudet vaatimukset ovat intressiltään vähäisiä ja itse pääasiaan välittömästi liittyviä (samalla perusteella korvattavia tai hylättäviä kuin pääasia) tai lakiin perustumattomia (esimerkiksi esinevahingot) tai muuten ratkaisun kannalta selkeitä (esimerkiksi haittarahavaatimus venähdys- tai muissa vähäisissä vammoissa), voi muutoksenhakuaste käsitellä uudet vaatimukset valitusasian yhteydessä ns. ensiasteena. Muutoksenhakuaste ei kuitenkaan tutki asiaa laajemmin kuin valituksessa on vaadittu.

8.2.4. Muutoksenhakuaste jättää valituksen tutkimatta

Muutoksenhakuaste voi jättää valituksen kokonaan tutkimatta. Tällainen tilanne on yleensä kyseessä silloin, kun valittajana on henkilö tai taho, jolla ei ole valitusoikeutta tai valitus koskee asiaa, jota muutoksenhakuasteella ei ole oikeutta tutkia (esim. verotusasia/ veron ennakonpidätyksen tekeminen korvauksesta). Valitus jätetään tutkimatta myös silloin, kun se on myöhässä, eikä myöhästymiselle ole esitetty painava syy.

Muutoksenhakuaste voi jättää valituksen tutkimatta myös osittain, tiettyjen vaatimusten osalta. Esimerkiksi tulevaisuudessa mahdollisesti aiheutuvien sairaanhoitokulujen tai työkyvyttömyyden korvaamista koskevat vaatimukset jätetään ennenaikaisina tutkimatta.

8.2.5. Muutoksenhakulautakunta poistaa valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian uudelleen vakuutuslaitokselle käsiteltäväksi

Esimerkiksi haittarahapäätös voidaan poistaa ja asia palauttaa vakuutuslaitokselle uudelleen käsiteltäväksi, jos haittaluokan määrittäminen on ollut ennenaikaista. Myös tilanteessa, jossa valituksen vireillä ollessa vakuutuslaitokselle saapuu uutta selvitystä, jonka johdosta vakuutuslaitos muuttaa kantansa valituksenalaisessa asiassa, valituksenalainen päätös voidaan poistaa uuden selvityksen ja vakuutuslaitoksen lisälausunnon perusteella ja asia palautetaan vakuutuslaitokselle uudelleen käsiteltäväksi.

8.3. Päätöksen antaminen muutoksenhakuasteen ratkaisun jälkeen

Kun muutoksenhakuaste antaa päätöksen, jolla valitus on hylätty tai jätetty tutkimatta, vakuutuslaitos ei anna tästä uutta päätöstä. Kun muutoksenhakuaste on kumonnut, muuttanut tai poistanut vakuutuslaitoksen päätöksen tai määrännyt vakuutuslaitoksen antamaan päätöksen ensiasteena, tulee vakuutuslaitoksen antaa asiassa uusi päätös.

Vakuutuslaitoksen on pantava muutoksenhakuelimen päätös täytäntöön viivytyksettä ja viimeistään 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on tullut lainvoimaiseksi ja vakuutuslaitos on saanut täytäntöönpanoa varten tarvittavat selvitykset.

Vakuutuslaitoksen päätös annetaan pääsääntöisesti vasta kun valitusaika muutoksenhakuasteen ratkaisusta on kulunut umpeen. Päätöksessä on kerrottava, että se annetaan muutoksenhakuasteen antaman ratkaisun johdosta. Päätös voidaan antaa ennen valitusajan umpeutumista siltä osin, kun asia on riidaton, eikä muutoksenhakijan tai vakuutuslaitoksen intressissä ole valittaa siitä eteenpäin. Tällainen tilanne on usein kyseessä silloin, kun ratkaisu koskee jotain tiettyä asiaa kuten sairaanhoitokulun tai tietyn työkyvyttömyysjakson korvaamista.

Siltä osin, kun muutoksenhakuaste on lainvoimaisesti ratkaissut asian, ei vakuutuslaitoksen antama päätös ole enää valituskelpoinen. Se on valituskelpoinen useimmiten vain korvauksen määrän ja maksatuksen osalta. Tästä syystä vakuutuslaitoksen antamassa päätöksessä on rajattava muutoksenhakuoikeus.

Esimerkki muutoksenhaun rajauksesta: Työntekijä vaati valituksessaan työkyvyttömyyden korvaamista ajalta 1.1–31.3.2017. 100 % työkyvyn alentuman mukaan. Muutoksenhakuaste muutti vakuutuslaitoksen päätöstä ja määräsi sen maksamaan työkyvyttömyyden 50 %:n työkyvyn heikentymän mukaan ajalta 1.1. - 31.1.2017 hyläten valituksen enemmälti.

Vakuutuslaitos antaa päätöksen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan 31.5.2018 antaman ratkaisun perusteella ja rajoittaa muutoksenhakuoikeutta x. – x. väliseltä ajalta annetusta päätöksestä. Työkyvyttömyys ajalla 1.1.- 31.1.2017 korvataan 50 % työkyvyn heikentymän mukaan.

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta siltä osin, kun muutoksenhaku on asian ratkaissut.

8.4. Muutoksenhausta aiheutuneiden kulujen korvaaminen

8.4.1. Oikeudenkäyntikulut

Jos valituskirjelmässä vaaditaan oikeudenkäyntikulujen korvaamista, vastineessa on otettava vaatimukseen kantaa. Muutoksenhakijalle voi aiheutua kuluja esimerkiksi asiamiehen tai avustajan käyttämisestä, todistelusta, muutoksenhakijan omista toimista ja ajanhukasta sekä mahdolliseen suulliseen käsittelyyn saapumisesta. Kirjallisesta käsittelystä muutoksenhakijalle aiheutuu yleensä kuluja vain valituskirjelmän postittamisesta ja siihen mahdollisesti liitettävien muiden asiakirjojen hankkimisesta. Muutoksenhakijan käyttämällä asiamiehellä tai avustajalla on oikeus saada muutoksenhakijalta palkkio sekä korvaus kuluistaan.

Henkilölle voidaan lähinnä taloudellista asemaa koskevien edellytysten täytyessä myöntää oikeusapua. Tällöin oikeudenkäyntikulut maksetaan valtion varoista joko kokonaisuudessaan tai osittain. Oikeusapua haetaan oikeusaputoimistolta.

Muutoksenhakija voi hakea hänelle aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen korvaamista. Hänen on nimenomaisesti vaadittava niiden korvaamista. Lisäksi edellytyksenä on, että oikeudenkäyntikulujen jääminen hänen vahingokseen on asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen kohtuutonta. Käytännössä tämä tarkoittaa yleensä sitä, että hänen tulee voittaa asiansa.

Harkitessaan vakuutuslaitoksen korvausvelvollisuutta muutoksenhakuaste ottaa erityisesti huomioon sen, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä. Yksityistä asianosaista ei sen sijaan saa velvoittaa korvaamaan vakuutuslaitoksen oikeudenkäyntikuluja, ellei yksityinen asianosainen ole esittänyt ilmeisen perusteetonta vaatimusta.

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen tulee kysymykseen erityisesti tilanteissa, joissa vakuutuslaitoksen katsotaan päätyneen sen käytettävissä olleilla tiedoilla virheelliseen ratkaisuun. Säännöksen soveltamiseen sisältyy kohtuusarviointia. Valittajan toimien tarpeellisuutta arvioidaan valittajan näkökulmasta ja niiden olosuhteiden pohjalta, jotka ovat vallinneet valitusta tehtäessä.

Muutoksenhakuasteen vakuutuslaitoksen maksettavaksi määrittäminen oikeudenkäyntikuluista ei anneta päätöstä vaan ne vain maksetaan. Muutoksenhakuasteen päätöksen lainvoimaisuutta ei siten tarvitse odottaa, ellei vakuutuslaitos ole valittanut muutoksenhakuasteen päätöksestä oikeudenkäyntikulujen osalta. Oikeudenkäyntikuluille on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa kuukauden kuluttua muutoksenhakuasteen päätöksen postituspäivästä lukien.

8.4.2. Suullisen käsittelyn kulut

Tapaturma-asioidenmuutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n 1 momentin mukaan asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia. Lain 14 §:n 3 momentin mukaan kustannukset, jotka hallintolainkäyttölain 49 § ja 50 §:n mukaan korvataan valtion varoista, korvataan muutoksenhakulautakunnan varoista.

Asianosaisen mahdollisesti käyttämä avustaja tai asiamies on oikeutettu saamaan asianosaiselta palkkion ja korvauksen matkakuluistaan sekä muista kuluistaan. Asianosaisen nimeämällä todistajalla ja asiantuntijalla on oikeus saada asianosaiselta korvaus matka- ja toimeentulokustannuksista sekä taloudellisesta menetyksestä. Muutoksenhakuasteen nimeämälle todistajalle suoritetaan korvausta muutoksenhakuasteen varoista. Todistajalle voi aiheutua taloudellista menetystä esimerkiksi työansioden menetyksenä. Matka- ja toimeentulokustannuksista todistajalla on oikeus saada korvaus asianosaiselta jo ennakoon.

Asianosainen velvoitetaan yleensä maksamaan nimeämänsä todistajan ja asiantuntijan korvaukset suullisen käsittelyn yhteydessä annettavalla välipäätöksellä. Muutoin ratkaisu oikeudenkäyntikuluista ja siitä, kenen vastattavaksi ne lopulta jäävät, annetaan lopullisen päätöksen yhteydessä.

8.4.3. Viivästyskorotus muutoksenhaun yhteydessä

Korvauksen viivästyessä vakuutuslaitoksen on maksettava viivästynyt korvaus viivästysajalta korotettuna TyTAL 152 §:n mukaan. Korvattava viivästyminen alkaa, kun on kulunut 30 päivää siitä, kun vakuutuslaitos on saanut asian ratkaisemiseksi riittävät selvitykset. Viivästyskorotus lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä. Saman päätöksen perusteella myöhemmin maksettavalle korvauserälle viivästyskorotus kuitenkin lasketaan korvauserän eräpäivästä (ks. TyTAL 135 §).

Viivästyskorotuksen maksamista varten on selvitettävä viimeisin asiakirja (korvauksen perustetta ja määrää koskeva selvitys), jonka perusteella asia olisi voitu ratkaista. Jos muutoksenhakuaste ratkaisee asian saman selvityksen perusteella, joka vakuutuslaitoksella oli, sovelletaan viivästymiseen tätä viimeisimmän asiakirjan saapumisen ajankohtaa. Jos muutoshakemuksen yhteydessä tai muuten käsittelyssä on toimitettu uusi lääkärinlausunto, lasketaan käsittelyaika siitä, kun vakuutuslaitos on saanut tämän korvauksen maksamiseksi tarvittavan selvityksen.

Jos vakuutuslaitos vastineessaan osoittaa, että muutoksenhaun aikana on tapahtunut oleellinen muutos korvauksensaajan olosuhteissa, voi muutoksenhakuelin TyTAL 152 §:n 2 momentin perusteella määrätä, että korotus lasketaan myöhemmästä ajankohdasta. Tällaisesta uudesta selvityksestä ja oleellisesta muutoksesta vakuutuslaitoksen on näin ollen syytä mainita lausunnossaan muutoksenhakuasteelle.

8.5. Vakuutuslaitoksen tekemä muutoksenhaku

Jos vakuutuslaitos valittaa päätöksestä, asiasta ilmoitetaan vahingoittuneelle. Kun päätös on muuttunut muutoksenhaussa ja vakuutuslaitos valittaa eteenpäin, muutoksenhakuasteen määräämää korvausta ei vielä siinä vaiheessa makseta.

8.6. Arkistointi

Muutoksenhakuasteesta palautuvia asiakirjanippuja ei saa purkaa. Muutoksenhakuasteesta palautuvat asiakirjat säilytetään alkuperäisenä 50 vuotta tai 100 vuotta TyTAL 275 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisesti.

9. Perustevalitus

Vakuutusmaksua koskeva valitus on perustevalitus. Vakuutuksenottajan on tehtävä valitus kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona vakuutusmaksu on määrätty tai maksuunpantu. Valitus tehdään tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen voi hakea muutosta vakuutusoikeudelta. Vakuutusoikeuden päätöksestä voi edelleen hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta, jos korkein oikeus myöntää muutoksenhakuluvan. Perustevalitus toimitetaan suoraan muutoksenhakuelimelle. Perustevalitusasiassa vakuutuslaitoksen tulee muutoksenhakuelimen pyynnöstä antaa muutoksenhakuelimelle lausunto sekä toimittaa tälle lasku ja muut valitusasiaan liittyvät asiakirjat.

10. Laillisuusvalvonta ja valvontaviranomaiset

Suomen perustuslain 108 §:n ja 109 §:n mukaan oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tulee valvoa, että viranomaiset ja virkamiehet tehtävissään sekä julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa niin, ettei kenenkään laillisia oikeuksia loukata. Käytännössä oikeuskanslerin ja oikeusasiamiehen työnjaosta on sovittu, että lakisääteistä vakuutusta harjoittavien vakuutuslaitosten valvonta kuuluu oikeusasiamiehelle.

Eduskunnan oikeusasiamiehelle voi kuka tahansa tehdä kantelun, jos epäilee, että viranomainen on toiminut lainvastaisesti. Kantelun saavuttua eduskunnan oikeusasiamiehelle, oikeusasiamies pyytää vakuutuslaitoksen lausuntoa. Oikeusasiamies ei voi muuttaa tai kumota vakuutuslaitoksen päätöksiä, mutta voi esimerkiksi kiinnittää vakuutuslaitoksen huomiota hyvän hallinnon vaatimuksiin, tai antaa huomautuksen, jos vakuutuslaitos on menetellyt vastoin lakia tai laiminlyönyt velvollisuutensa. Nettisivuilta (www.oikeusasiamies.fi) löytyy lisätietoja, miten kantelun voi tehdä ja mitä seurauksia kantelusta voi olla.

Myös Finanssivalvonta valvoo vakuutuslaitoksia. Valvonta sisältää mm. sen, että vakuutuslaitokset noudattavat toiminnassaan lain ja hyvän vakuutustavan mukaisia menettelytapoja, kuten esimerkiksi hallintolaissa edellytetyjä hyvän hallinnon periaatteita. Finanssivalvontaan vireille tulleesta asiasta pyydetään vakuutuslaitoksen lausuntoa. Finanssivalvonta ei käsittele asiakkaan ja vakuutuslaitoksen välisiä erimielisyyksiä koskevia asioita.

Liitteet

Liite 1 Muutoksenhakuohje

Liite 1 Muutoksenhakuohje

Muutoksenhakuohje

Valitus toimitetaan vakuutuslaitokselle

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on vakuutuslaitoksista riippumaton muutoksenhakuelin.

Valituksesta on käytävä ilmi, että kysymyksessä on valitus tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle.

Lähetä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle osoittamasi valituskirjelmä päätöksen antaneelle vakuutuslaitokselle päätöksessä olevaan osoitteeseen.

Valituskirjelmä voidaan toimittaa vakuutuslaitokselle myös henkilökohtaisesti tai lähettiä käyttäen. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää sähköpostilla. Valitus katsotaan saapuneeksi määräaikana perille, kun se on toimitettu vakuutuslaitokselle määräajan viimeisenä päivänä ennen vastaanottajan aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Ilmoita valituksessa

- että se on tarkoitettu valitukseksi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle
- päätös, johon haet muutosta
- miltä kohdista haet päätökseen muutosta
- mitä muutoksia vaadit siihen tehtäväksi
- perusteet, joilla vaadit muutosta
- nimesi, henkilötunnuksesi, osoitteesi ja puhelinnumerosi

Valituskirjelmän liitteenä tulee olla vakuutuslaitoksen päätös tai jäljennös siitä sekä selvitykset, joihin vetoat. Lisäselvityksiä voit toimittaa myöhemminkin.

Kirjeellä lähetettävä valitus on sinun itsesi allekirjoitettava. Sähköpostilla lähetettyä valitusta ei tarvitse allekirjoittaa, jos valituksessa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Voit antaa valituksen laatimisen asiamiehen tehtäväksi. Tällöin hänen on allekirjoitettava valitus ja liitettävä mukaan valtakirjasi.

Valitusaika

Valituksen on oltava vakuutuslaitoksessa ennen sen aukioloajan päättymistä viimeistään kolmantenakymmenentenä (30.) päivänä sen jälkeen, kun sait päätöksestä tiedon. Sinun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen postituspäivän jälkeen, jollei muuta näytetä.

Valituksen käsittely

Jos vakuutuslaitos katsoo, että tämä päätös on syytä muuttaa vaatimuksesi mukaisesti, vakuutuslaitos käsittelee asian uudelleen ja lähettää sinulle uuden päätöksen. Tällöin valituksesi raukeaa eikä sitä toimiteta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaan.

Jos vakuutuslaitos ei katso olevan syytä päätöksen muuttamiseen, valituksesi toimitetaan 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle käsiteltäväksi. Vakuutuslaitos toimittaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle valituksesi ja oman lausuntonsa sekä tätä asiaa koskevat muut asiakirjat. Asiasta ilmoitetaan sinulle kirjeitse.

Jos vakuutuslaitos hankkii valituksesi johdosta lisäselvitystä, mutta ei muuta päätöstään, valituksesi toimitetaan tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle viimeistään 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä. Lisäselvityksen hankkimisesta ilmoitetaan sinulle erikseen.

Vakuutuslaitoksen osoite

postiosoite:

käyntiosoite:

aukioloajat:

sähköpostiosoite:

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan

postiosoite:

käyntiosoite:

sähköpostiosoite:

Lisätietoja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta ja valitusasian käsittelystä siellä on osoitteessa www.tapaturmalautakunta.fi.